

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa T. O.

przeciwko Komendantowi Powiatowemu Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku
o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji w zatrudnieniu, wyrównanie
wynagrodzenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy
z dnia 3 listopada 2014 r., sygn. akt VII Pa 103/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 900 zł
(dziewięćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy oddalił apelację T.O. od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 9 czerwca 2014 r., którym oddalono jego powództwo przeciwko Komendantowi Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku o odszkodowanie z tytułu dyskryminacji i zasądzenie wyrównania wynagrodzenia z odsetkami za ostatnie 3 lata. W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że w stosunku do powoda nie doszło do naruszenia zakazu dyskryminacji w zatrudnieniu, a Sąd drugiej instancji podniósł ponadto, że nie zasługuje na

uwzględnienie zarzut niezastosowania przez Sąd pierwszej instancji art. 94³ k.p. dotyczącego mobbingu, gdyż powód nie zgłaszał takich roszczeń przez cały okres trwania procesu przed tym sądem.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kłodzku.

Skarga kasacyjna została oparta na obydwu podstawach kasacyjnych, gdyż skarżący podniósł naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 18^{3a} § 1 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy zastosowanie miał przepis art. 94³ k.p. oraz przepisów postępowania – art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 316 § 1 k.p.c. i art. 477¹ k.p.c. przez pominięcie dowodów wnioskowanych w pismach procesowych pełnomocnika powoda oraz art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 477¹ k.p.c. przez odmowę uwzględnienia przez Sądy obydwu instancji nowej podstawy faktycznej żądania powoda.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony istnieniem potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości oraz występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Skarżący podniósł, że ze względu na uchylenie z dniem 2 czerwca 1996 r. przepisu art. 477 k.p.c. istnieje potrzeba dokonania wykładni w zakresie prawa powoda do poszerzenia lub modyfikacji podstawy faktycznej roszczenia w trakcie procesu w sprawach rozstrzyganych przez sądy pracy przez dokonanie wykładni przepisu art. 316 § 1 k.p.c. w związku z obecnie obowiązującym przepisem art. 477¹ k.p.c. (obowiązek uwzględniania alternatywnych roszczeń pracownika chociażby ich nie zgłosił), i wynikających z tego przepisu obowiązków sądu w duchu starej zasady prawa rzymskiego „*da mihi factum dabo tibi ius*” tj. wskazania, iż chociaż przepis art. 477 § 1 k.p.c. w wersji pierwotnej z 1964 r. nie obowiązuje to z przepisu art. 316 § 1. k.p.c. w związku z obecnym art. 477¹ k.p.c. nadal istnieje taki obowiązek. Skarżący stwierdził ponadto, że istnieje potrzeba dokonania takiej wykładni przepisów art. 477¹ k.p.c. w związku z art. 316 § 1.k.p.c., która pozwoli sądownictwu powszechnemu zrozumieć, że obecne pojęcie prawne „roszczenia

alternatywne w rozumieniu obowiązującego art. 477¹ nie stanowią przeciwności dawnego pojęcia prawnego orzekanie ponad żądanie”.

W ocenie skarżącego w sprawie występuje także istotne zagadnienie prawne, gdyż Sądy obydwu instancji nie dostrzegają, że przedmiotem toczącego się postępowania jest dochodzenie roszczeń odszkodowawczych mających swe źródło zarówno w przepisie art. 94³ k.p., jak i art. 18^{3d} i oba roszczenia należy uznać za alternatywne w rozumieniu art. 477¹ k.p.c., a pojęcie alternatywności nie oznacza by zasadność lub niezasadność jednego wykluczała z góry zasadność lub niezasadność drugiego z tych roszczeń, choć i takie przypadki wzajemnych wykluczeń się roszczeń w przypadku alternatywności zachodzić mogą.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, iż w przypadku powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości, bądź rozbieżności w orzecznictwie sądów, które także należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742 oraz z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, LEX nr 1466239). Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że wniosek sformułowany przez skarżącego nie spełnia takowych wymagań, gdyż nie sformułowano i nie wykazano w nim wątpliwości

interpretacyjnych, a skarżący przedstawił jedynie subiektywny pogląd, w jaki sposób powinien być dany przepis rozumiany.

Odnosząc się natomiast do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego stwierdzić należy, że aby było to możliwe, to konieczne byłoby przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, czy z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

W związku z powyższym zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego w niniejszej skardze nie spełnia opisanych wyżej wymagań, a pamiętać należy, że niewystarczające jest sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza przez ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych wynikających z przywoływanych przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III SK 74/13, LEX nr 1482421). Sąd Najwyższy podkreśla wręcz, że z uwagi na publicznoprawny charakter postępowania kasacyjnego rola skarżącego na etapie przedsądu nie ogranicza się do wymyślenia skomplikowanego problemu prawnego, ale aby przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie rozpoznania skargi konieczne jest zaprezentowanie odpowiedniej argumentacji wskazującej na potrzebę jego rozwiązania w sposób odmienny od zapatrywań prawnych wynikających z uzasadnienia zaskarżonego wyroku sądu

drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2014 r., III SK 69/13, LEX nr 1463904), czego skarżący nie uczynił. Zwrócić też należy uwagę, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wskazywał, iż roszczenia mają charakter alternatywny wtedy, gdy w stanie faktycznym, ustalonym zgodnie z ciężarem dowodu, pracownikowi służą co najmniej dwa roszczenia do wyboru (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2009 r., III PK 33/09, OSNP 2011 nr 9-10, poz. 120).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).